

Tu jest moje miejsce na Ziemi...

E-materiał wzbogacający do: Mała ojczyzna

Materiał zawiera: ilustrację, 1 mapę interaktywną z 6 poleceniami, 1 ćwiczenie otwarte i 8 ćwiczeń interaktywnych, 1 polecenie zaprojektowania mapy.

Bibliografia:

- Źródło: Tadeusz Buczkowski, *Moja mała ojczyzna – Konstancin-Jeziorna*, [w:] tegoż, *Wspomnienia o Leopoldzie Buczkowskim*, Ossa 2005, s. 131.

Tu jest moje miejsce na Ziemi...

Mała ojczyzna

Źródło: Pixabay, fotografia barwna, domena publiczna.

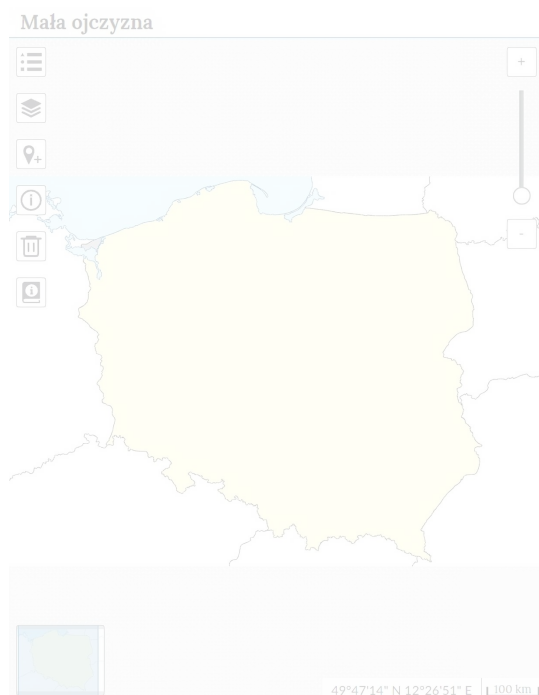
Twoje cele

- poznasz pojęcie „mała ojczyzna”,
- na podstawie fragmentu wiersza Tadeusza Buczkowskiego „Moja mała ojczyzna” scharakteryzujesz krainę dzieciństwa poety,
- na podstawie tekstu Leopolda Buczkowskiego i własnych doświadczeń określisz wartości małej ojczyzny.

Mała ojczyzna to miejsce naszego urodzenia, w którym się wychowaliśmy i do którego jesteśmy emocjonalnie przywiązani. Może nią być miasto lub dzielnica albo rodzinna wieś. Mieszkają w niej życzliwi nam ludzie, czyli znajomi, przyjaciele i rodzina. Mamy tu swoje ulubione zakątki, znamy je i chętnie spędzamy wolny czas. Lokalne wydarzenia, uroczystości czy imprezy plenerowe są okazją do towarzyskich spotkań.

Polecenie 1

Opisz ulubione miejsca w swojej małej ojczyźnie.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PsiasjmOy>

Mała ojczyzna

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 2

Wejdź do bazy obiektów i zaznacz na mapie za pomocą znaku x województwo, w którym mieszkasz.

Polecenie 3

Wejdź do bazy obiektów i zaznacz na mapie za pomocą okręgu powiat, w którym mieszkasz i wpisz jego nazwę.

Polecenie 4

Wejdź do bazy obiektów i zaznacz na mapie za pomocą znacznika gminę, w której mieszkasz i wpisz jej nazwę.

Polecenie 5

Wejdź do bazy obiektów i zaznacz na mapie za pomocą znacznika nazwę miejscowości, w której mieszkasz i wpisz jej nazwę.

Polecenie 6

Wejdź do bazy obiektów, wpisz nazwy ciekawych miejsc i zabytków wartych zobaczenia w twojej małej ojczyźnie, następnie zaznacz je na mapie.

Przeczytaj poniższy tekst Tadeusza Buczkowskiego, syna [Leopolda Buczkowskiego](#), a następnie wykonaj związane z nim ćwiczenia i polecenia.

((Tadeusz Buczkowski

Moja mała ojczyzna - Konstancin-Jeziorna

Czterdzieści sześć lat moich lat spędzonych w [Konstancinie](#) to trochę tylko mniej niż połowa stuletniej historii tej miejscowości. Większość obecnych mieszkańców nie ma pojęcia, jaki był Konstancin pół wieku temu. Miał rzekę Jeziorkę – tam kąpaliśmy się i pływaliśmy kajakami, którymi można było dopłynąć aż do wodospadów młyna pana Kordy w Chylicach. [...] Był strumyk – to była moja [Amazonka](#) i [Missisipi](#). [Szaflik](#) był moim pierwszym doświadczeniem [nautycznym](#). Asfaltu nie było – nigdzie – gdzieniegdzie bruk, piasek i żwir. Był wspaniały, drewniany dworzec kolejki wąskotorowej niedaleko restauracji [Berentowicza](#). Był zaprzyjaźniony z ojcem maszynista lokomotywy parowej. Szliśmy do Rozjazdu Oborskiego i czekaliśmy na ciuchcie z Warszawy. Wsiadaliśmy do lokomotywy, ojciec mnie podnosił, ja wieszałem się na wajsze od gwizdka i aż do dworca konstancińskiego jechaliśmy, gwizdząc wesoło... Była pani Jadwiga Pate i jej przyjaciel, pan Eryk – dwa dobre duchy Konstancina i animatorzy rozmaitych manifestacji – dla ducha, rozrywki i zdobycia nieco pieniędzy na jakieś cele dobroczynne (Ojciec też brał w tym udział). Były szkoły: „Biała”, „Murowanka”, „Drewniak”. Potem dostaliśmy prawdziwą szkołę, [Cyrankiewicz](#) wmurował kamień węgielny (narożnik południowo-zachodni). Były bogate wille – niezła albo bardzo dobra architektura, której ząb czasu i zaniedbanie dodawały uroku i tajemniczości. Prawie wszyscy się znali, a skład mieszkańców był niezwykle urozmaicony i oryginalny. Codziennie rano koń ciągnął pieczywo z piekarni pana Okrasy i rozwoził do sklepów i kiosków (zapach tego chleba!). Były dwie, trzy ciężarówki [Paulinków](#) – jeszcze na [holcgaz](#)! Na końcu naszej ulicy była tak zwana łączka. Przyjeżdżali tam co roku Cyganie swoimi kolorowymi wozami. Rozbijali ogromne, białe namioty, palili ogniska, grali, śpiewali i tańczyli...

Źródło: Tadeusz Buczkowski, *Moja mała ojczyzna - Konstancin-Jeziorna*, [w:] tegoż, *Wspomnienia o Leopoldzie Buczkowskim*, Ossa 2005, s. 131.

Ćwiczenie 1

Uzupełnij zdanie poniższymi wyrazami.

Wspomnienia o Konstancinie Tadeusza Buczkowskiego – Leopolda Buczkowskiego, mają charakter .

obiektywny

syna

subiektywny

ojca

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 2

Na podstawie przytoczonego fragmentu oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Zdania	P	F
Tadeusz Buczkowski opisuje Konstancin z czasów dzieciństwa.	☐	☐
Współczesny Konstancin niewiele zmienił się od tego zachowanego w pamięci Tadeusza Buczkowskiego.	☐	☐
Przez Konstancin przepływa strumyk zwany Jeziorką.	☐	☐

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 3

Wskaż, jakie zabawy i wydarzenia z dzieciństwa zapamiętał Leopold Buczkowski:

otwarcie szkoły

zabawa w podchody

kąpanie się w rzeczce

łowienie ryb

przyjazdy Cyganów

rozwożenie chleba

przejażdżki dorożką

jeżdżenie kolejką

imprezy organizowane na cele dobroczynne

wybudowanie kina

pływanie kajakami

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 4

Jakie miejsca i budynki zapamiętał Tadeusz Buczkowski? Wypisz je.

Ćwiczenie 5

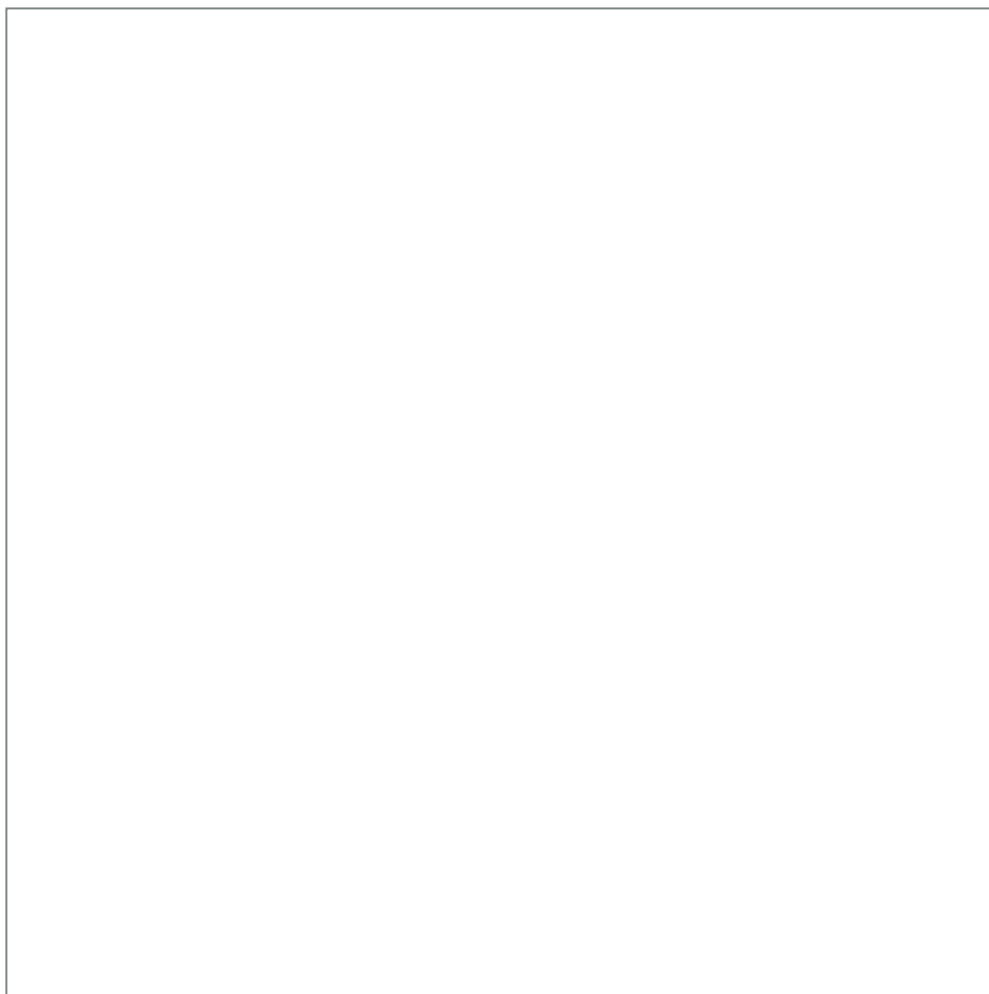
Połącz mieszkańców Konstancina z wykonywanymi przez nich zawodami.

Pani Jadwiga Pate	polityk
Pan Berentowicz	restaurator
Pan Korda	organizatorka akcji charytatywnych
Leopold Buczkowski	pisarz, artysta
Pan Cyrankiewicz	młynarz
Pan Okrasa	piekarz

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 7

Na podstawie tekstu zaprojektuj mapę Konstancina-Jeziorny z czasów dzieciństwa Tadeusza Buczkowskiego.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 6

Wskaż cechy społeczności Konstancina:

- mieszkańcy byli wobec siebie obojętni
- obchodzono razem święta
- odnoszono się do siebie z szacunkiem i życzliwością
- mieszkańcy przyjaźnili się ze sobą
- wszyscy mieszkańcy się znali
- organizowano wspólne zabawy
- organizowano akcje charytatywne
- dzieci razem bawiły się na łonie przyrody

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 7

Przeczytaj zdanie i zaznacz synonim słowa „animatorzy”.

Była pani Jadwiga Pate i jej przyjaciel, pan Eryk – dwa dobre duchy Konstancina i animatorzy rozmaitych manifestacji – dla ducha, rozrywki i zdobycia nieco pieniędzy na jakieś cele dobroczynne (...).

- bywalcy
- prowokatorzy
- amatorzy
- pomysłodawcy

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 8

Dobierz przykłady do działań, które mogli podejmować Jadwiga Pate i pan Eryk.

Działania dla ducha

przedstawienie teatralne

potancówka

zbiórka pieniędzy

festyn

koncert muzyczny

loteria

jarmark

występ recytatorów

kiermasz

Działania dla rozrywki

Działania dla zdobycia pieniędzy na cele dobroczynne

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 9

Na podstawie tekstu Leopolda Buczkowskiego i własnych doświadczeń wypisz wartości ważne dla mieszkańców małych ojczyzn.

Konstancin-Jeziorna	Moja mała ojczyzna
przyjaźń	<input type="text"/>
koleżeństwo	<input type="text"/>
rodzina	<input type="text"/>
dobre relacje sąsiedzkie	<input type="text"/>
dobroczynność	<input type="text"/>
pomaganie innym	<input type="text"/>
zażyłość	<input type="text"/>
tolerancja	<input type="text"/>

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Słownik

Leopold Buczkowski

(1905–1989) pisarz, malarz, artysta grafik; od 1950 roku mieszkał wraz z rodziną w Konstancinie-Jeziorna

Konstancin-Jeziorna

miasto w województwie mazowieckim, oddalone 20 kilometrów od Warszawy; powstało w 1969 roku w wyniku połączenia miast Jeziorna i Skolimów-Konstancin oraz kilku wsi

Amazonka

rzeka Ameryki Południowej, uchodząca za najdłuższą rzekę na świecie

Missisipi

druga pod względem długości rzeka w Ameryce Północnej, płynąca z północy na południe Stanów Zjednoczonych

szaflik

okrągłe naczynie, zwykle drewniane, z jednym lub dwoma uchwytemi, używane dawniej w gospodarstwie wiejskim

nautyka

wiedza żeglarska potrzebna do prowadzenia statku po morzu lub oceanie

holcgaz

gaz, który można uzyskać z drewna

Franciszek Berentowicz

(1877–1965) legenda wśród polskich restauratorów; prowadził między innymi restaurację „Casino” w Parku Zdrojowym w Konstancinie

Józef Cyrankiewicz

(1911–1989) polityk, premier Polski w latach 1947–1952 i 1954–1970; mąż słynnej aktorki Niny Andrycz

paulini

bracia zakonni

Notatki ucznia

Buczowski T., (2005), *Moja mała ojczyzna – Konstancin-Jeziorna*, [w:] tegoż, *Wspomnienia o Leopoldzie Buczkowskim*, Ossa: Dom na Wsi.